VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys kaivosten sähköverotuen poistosta HE 97/2025 vp

LEO PARKKONEN
VEROJAOSTO
1.10.2025

Tausta

- Hallitus päätti makeisten ja suklaan arvonlisäveron korottamatta jättämisestä keväällä 2025
- Syntyneen verotuottovajeen korvaamiseksi ja hallitus päätti konesalien ja kaivostoiminnan sähköverotuen poistamisesta. Ts. niissä käytettävän sähkön veroa korotettaisiin siirtämällä se veroluokasta II (0,05 snt/kWh) yleiseen veroluokkaan I (2,24 snt/kWh)
- Tässä esityksessä käsitellään vain kaivosten sähköverotuen poistoa – (se miten konesalien sähköverotuen poiston osalta edetään on avoimena)
- Arviointineuvosto ei antanut esityksestä lausuntoa, mutta totesi kaivosmineraaliveroa koskevassa lausunnossaan, ettei niissä ole käsitelty muutosten yhteisvaikutuksia

Esityksen sisältö ja vaikutukset julkiseen talouteen

- Esityksessä ehdotetaan kaivostoiminnan siirtämistä alemmasta sähköveroluokasta II (teollisuus, kaivostoiminta, maatalous, konesalit sekä tietyin edellytyksin lämpöpumput ja sähkökattilat) yleiseen sähköveroluokkaan I (laajasti kaikki muu elinkeinotoiminta ja kotitaloudet)
- Kaivostoiminnalla tarkoitetaan malmien, mineraalien ja energiamineraalien kaivua ja louhintaa eli toimialaluokituksen pääluokan B kuuluvaa toimintaa
- Sähköveroluokan I verotuotto 2024 oli n. 890 M€ ja veroluokan II n. 18 M€
- Esityksen tavoite on fiskaalinen ja muutos lisäisi valtion verotuottoja 11 M€, valmisteverojen tilitysten ajoittumisen takia kassaperusteinen tuotto olisi 9 M€ 2026
- Kyseessä on valtiontuki ja yritystuki, joiden määrät vähenisivät

Esityksen vaikutukset yrityksiin

- Esitys nostaisi tukea saavien yritysten kustannuksia ja heikentäisi kannattavuutta
- Sähköverotuen poiston osuus metallimalmien louhintaa harjoittavien yritysten kustannuksista arvioidaan olevan alle prosentin
    - Kaivosmineraaliveroa on päätetty korottaa n. 70 M€
- Sähköverotuen poiston vaikutus yritykseen riippuu sen sähkön kulutuksesta
- Lisäisi aluksi niiden kaivosyritysten hallinnollista taakkaa, jotka joutuvat määrittelemään teollisuuden ja kaivostoiminnan välisen rajan sekä kertaluonteisesti verkkoyhtiöiden tietojärjestelmäkustannuksia – toisaalta alennetun sähköveroluokan valtiontukiin liittyvät raportointi- ja valvontavelvollisuudet päättyisivät

Esityksen vaikutukset ympäristöön

- Sähkön hinnan kallistuminen voi parantaa energiatehokkuutta ja energian säästöä
- Kaivostoiminnan sähköistymiseen ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjen vähenemiseen veromuutoksen vaikutus vähäinen, koska:
  - sähkö on polttoaineita edullisempi energialähde
  - sähkömoottorien hyötysuhde (= energiankulutus) polttomoottoreita parempi
  - sähköstä ei synny hiilidioksidipäästöjä eikä terveydelle haitallisia lähipäästöjä ja siten esimerkiksi runsaasti energia kuluttavan tuuletuksen tarve vähenee
  - lisäksi polttoaineiden jakelun päästökaupan (ETS 2) käynnistyessä 2027 se lisää entisestään puhtaan ja edullisen sähkön kilpailukykyä

Teollisuuden ja kaivostoiminnan rajanvetoa

- HE:ssä tarkoituksena on kohdella samoja toimintoja neutraalisti ja yhden-vertaisesti siitä riippumatta, missä nämä toiminnot tapahtuvat ja mihin toimialaluokituksen (TOL) pääluokkaan ne TOL:in mukaan määriteltäisiin:
  - Kaivosmineraalien **rikastaminen kuuluisi aina sähköveroluokkaan II,** vaikka se tapahtuisi kaivostoimintaan ja louhintaan (TOL pääluokka B) kuuluvan toiminnan yhteydessä
  - **Rikastamista edeltävät toiminnot** kuten murskaus, hienontaminen ja muu muokkaus **kuuluisivat aina sähköveroluokkaan I** vaikka se tapahtuisi teollisuuteen (TOL pääluokka C) kuuluvan toiminnan (esim. jatkojalostus) yhteydessä
- Toiminnat rajattu samalla tavalla kuin 2015-16, jolloin kaivostoiminta oli sähköveroluokassa I, siten soveltamisesta on jonkin verran kokemusta
- Sähköveroedun saaminen edellyttää erillistä mittausta, jolloin alkuvaiheessa sen käytännön tekniseen toteuttamiseen liittyy ongelmia

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos